

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
БАЊА ЛУКА
Број: 80 0 П 051139 16 Рев
Бања Лука, 07.4.2017. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија, Биљане Томић, као предсједника вијећа, Росе Обрадовић и Дарка Осмића, као чланова вијећа, у правној ствари тужитеља С.З. из З., кога заступа Р.Л. адвокат из З., ..., против туженог А.П. из Б., ... кога заступа З.П. адвокат из Б., ..., ради испуњења уговора, вриједност спора 4.216,00 КМ, и по противтужби туженог-противтужитеља А.П., против тужитеља-противтуженог С.З., ради накнаде штете, вриједност спора 43.558,00 КМ, одлучујући о ревизији туженог-противтужитеља против пресуде Окружног суда у Бијељини број 80 0 П 051139 15 Гж од 19.11.2015. године, на сједници одржаној 07.4.2017. године, донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија туженог-противтужитеља изјављена против пресуде Окружног суда у Бијељини број 80 0 П 051139 15 Гж од 19.11.2015. године се:

- у оспореном досуђујућем дијелу одлуке о тужбеном захтјеву тужитеља, одбацује,
- у оспореном одбијајућем дијелу одлуке о противтуженом захтјеву туженог, одбија.

Захтјев тужитеља-противтуженог за накнаду трошкова састава одговора на ревизију, се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Бијељини број 80 0 П 051139 13 П од 28.5.2015. године обавезан је тужени да тужитељу исплати износ од 4.716,00 КМ са законском затезном каматом од 30.8.2013. године (као дана подношења тужбе) до исплате и да му накнади трошкове поступка у износу од 4.931,20 КМ, а одбијен је захтјев за накнаду трошкова поступка преко овог износа. Истом пресудом одбијен је против-тужбени захтјев туженог-противтужитеља А.П. (даље: тужени) да му тужитељ-противтужени С.З. (даље: тужитељ) накнади материјалну штету у износу од 43.558,00 КМ са законском затезном каматом од дана подношења противтужбе до исплата као и захтјев за накнаду трошкова поступка.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Бијељини број 80 0 П 051139 15 Гж од 19.11.2015. године, жалба туженог је одбијена и првостепена пресуда потврђена и одбијен је захтјев тужитеља за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Тужени ревизијом побија другостепену пресуду због повреда одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права и предлаже да се побијана пресуда преиначи тако да се одбије тужбени а усвоји противтужбени захтјев.

Тужитељ у одговору на ревизију туженог предлаже да се ревизија одбије као неоснована и да се тужени обавезе на накнаду трошкова састава одговора на ревизију у износу од 1.053,00 КМ.

Ревизија у односу на одбијајући дио одлуке о противтужбеном захтјеву туженог, није основана, а ревизија у односу на усвајајући дио одлуке о тужбеном захтјеву тужитеља, није дозвољена.

Предмет спора у овој парници је захтјев тужитеља за исплату накнаде, из основа уговора о дјелу, у износу од 4.716,00 КМ и захтјев туженог за накнаду штете у износу од 43.558,00 КМ проузроковане повећањем (по одобрењу тужитеља као надзорног органа) обима радова и одступањем од пројекта за изградњу објекта, чији је инвеститор тужени и то: на име више уграђене арматуре, у износу од 23.067,10 КМ; измјене крова зграде – поцинчаним (обојеним) умјесто алуминијским лимом, у износу од 2.279,00 КМ и 772,80 КМ; веће кубикаже бетона, у износу од 4.197,50 КМ и израде облоге, у износу од 10.357,10 КМ; и на име ручног ископа, у износу од 2.989,50 КМ.

Расправљајући о захтјевима странака првостепени суд је оцјеном проведених доказа утврдио: да су уговором о грађењу од 1.4.2011. године А.П. (тужени) као наручилац радова и ДОО П. Б., као извођач радова уговорили извођење грубих грађевинских радова (од материјала које обезбјеђује извођач) у вриједности од 373.636,80 КМ на стамбено-пословном објекту у Улици ... у Б.; да су тужитељ и тужени 15.8.2011. године закључили уговор о дјелу којим је тужитељ ангажован за обављање послова стручног надзора за изградњу наведеног објекта; да су тужени и поменути извођач радова Анексом уговора од 1.11.2011. године дефинисали „вишкове радова и непредвиђене радове“; да су извођач (дописом од 14.10.2011. године) и тужитељ као надзорни орган (дописом од 24.10.2011. године) обавијестили туженог да је извођач завршио радове на предметном објекту и да са тим даном престају њихове обавезе ангажовања и обезбјеђења објекта и да је тужитељ испоставио рачун туженом од 16.9.2011. године за плаћање уговорене накнаде у износу од 4.716,00 КМ; да су у рекапитулацији наведени сви изведени радови на предметном објекту укупне вриједности од 438.732,90 КМ и преостали износ за наплату извођачу радова од 357.000,00; да су према налазу грађевинског вјештака В.Р. из Б., сви радови из понуде који су констатовани у извјештају надзорног органа изведени као и евидентирани вишкови радова и накнадни радови за које су извођач и тужени сачинили и обострано потписали рекапитулацију-резиме и да је 22.12.2014. године извршено сравњење међусобних потраживања између инвеститора и извођача радова; да је тужитељ тужбу у овој правној ствари поднио 30.8.2013. године а тужени противтужбу, на припремном рочишту дана 16.9.2014. године.

На основу овако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су закључили да, будући да тужени (као наручилац посла) није имао примједби на рад тужитеља, да се има узети да су радови изведени у складу са уговором о дјелу и да је тужени у обавези да тужитељу исплати накнаду за извршени рад у износу од 4.716,00 КМ. Полазећи од утврђења да је тужитељ обавијестио туженог о завршетку радова на предметном објекту дана 24.10.2011. године, а да је тужени противтужбени захтјев за накнаду штете (због

скривених недостатака) поднио дана 16.9.2014. године, то јесте, након скоро 3. године од примљеног обавјештења, а да се истеком 2. године од пријема обављеног посла наручилац, у смислу одредбе члана 616. став 2. Закона о облигационим односима ("Службени лист СФРЈ", број 29/78, 39/85 и 57/89, те "Службени гласник Републике Српске" број 17/93, 3/96 и 39/03 и 74/04, даље: ЗОО), више не може позвати на недостатке, позивом на ту законску одредбу, у вези са одредбом члана 607. и 614. истог закона, нижестепени судови су противтужбени захтјев туженог одбили као неоснован. Према становишту оба нижестепена суда, у ситуацији када је тужени прихватио све вишкове изведених радова и непредвиђене радове (из ког основа тражи накнаду штете) Анексом уговора и рекапитулацијом-резимеом и када проведеним доказима није доказао да је необављањем стручног надзора од стране тужитеља претрпио штету, а да је на њему терет доказивања тих чињеница (члан 7. и члан 123. Закона о парничном поступку "Службени гласник Републике Српске", број 58/03 до 61/13, даље: ЗПП), противтужбени захтјев туженог и из ових разлога, није основан.

Одлука другостепеног суда је правилна и законита.

Одредбом члана 614. став 1. ЗОО прописано је да је наручилац дужан прегледати извршено дјело чим је то по редовном току ствари могуће и о нађеним недостацима без одлагања обавијестити посленика. Ако наручилац на позив посленика да прегледа и прими извршени рад то не уради без оправданог разлога, сматра се да је рад примљен (став 2.).

Ако се доцније покаже неки недостатак који се није могао открити обичним прегледом, наручилац се ипак може позвати на њега, под условом да о њему обавијести посленика што прије, а најдуже у року од мјесец дана од његовог откривања (члан 615. став 1. ЗОО); а истеком двије године од пријема обављеног посла, наручилац се више не може позвати на недостатке (став 2. истог члана).

Према одредби члана 617. ЗОО, посленик се не може позвати на неку одредбу претходних чланова кад се недостатак односи на чињенице које су му биле познате, или му нису могле остати непознате, а није их саопштио наручиоцу.

Из садржаја уговора о грађењу закљученог између туженог (као наручиоца радова) и ДОО П. Б. (као извођача радова) произлази, да вриједност уговорених радова у износу од 373.636,80 КМ, не обухвата и вриједност свих непредвиђених и вишкова радова (члан 2. тачка 1. уговора) и да је у члану 3. предвиђена могућност извођења накнадних радова.

Чланом 3. уговора о дјелу закљученог 15.8.2011. године између парничних странака тужитељ се, као извршилац посла обавезао да ће у случају потребе за извођењем накнадних грађевинских радова, који одступају од предмјера и предрачуна радова, писаним путем затражити сагласност наручиоца радова (тужени), а извођење радова одобрити извођачу, тек по пријему његове писане сагласности.

Из утврђења нижестепених судова произлази да је тужитељ, као надзорни орган на предметном објекту, извјештајем од 24.10.2011. године обавијестио туженог о завршетку радова на наведеном стамбено-пословном објекту а тужени саслушан као парнична странка је у свом исказу потврдио да му је исти извјештај и достављен.

Како тужени на наведени позив тужитеља, да прегледа и прими извршени рад то није урадио без оправданог разлога (тужени на коме је терет доказивања, није доказао да су евентуално постојали оправдани разлози за наведено пропуштање), сматра се да је рад примљен (члан 614. став 2. ЗОО), последице чега тужитељ више не одговара за недостатке који су се могли опазити обичним прегледом, изузев ако је знао за њих, а није их показао наручиоцу (члан 614. став 3. ЗОО).

Наиме, у ситуацији када су тужени и извођач радова 1.11.2011. године закључили Анекс уговора којим су (у члану 1. и 2.) уговорени „вишкови радова“: земљани, бетонски АБ радови, армирачки, зидарски и „непредвиђени изведени радови“ (који су евидентирани у грађевинском дневнику, о чему се изјаснио грађевински вјештак) и под условом да предметни вишкови и непредвиђени радови за туженог представљају скривене недостатке (јер тужитељ није у смислу члана 3. уговора о дјелу обезбиједио писану сагласност туженог за извођење истих), будући да се тужени није позвао на њих у року од мјесец дана од њиховог откривања (члан 615. став 1. ЗОО), истеком рока од двије године од дана пријема обављеног посла, који се у смислу члана 614. став 2. ЗОО има рачунати од дана када је тужитељ обавијестио туженог о извршеном раду (24.10.2011. године), а најкасније од закључења Анекса уговора - до дана подношења противтужбе (16.9.2014. године), тужени се више не може позвати на недостатке (члан 615. став 2. ЗОО).

Када се наведено има у виду, као и наводи свједока Д.Б. (који је власник и директор извођача радова на предметном објекту), да су због квалитета радова на изградњи објекта (за што је одговорна његова фирма - као извођач) изведени неки радови који нису предвиђени у понуди и да је у појединим дијеловима било неопходно усагласити или промијенити пројектну документацију и да је све то извођач рјешавао „на лицу мјеста заједно са туженим“, чије наводе тужени ничим није довео у сумњу произлази, да је тужени био упознат са потребом извођења вишкова и непредвиђених радова што је на лицу мјеста, са тужитељем и извођачем радова и усаглашавао. Наводи овог свједока имају упориште у Анексу уговора (којим су уговорени вишкови и непредвиђени радови вриједности 27.003,50 КМ) и у рекапитулацији-резимеу (по којим: вриједност изведених радова на предметном објекту износи 438.732,90 КМ и којом се тужени обавезао исплатити – неисплаћени износ извођачу радова од 357.000,00 КМ), као и у уговору о грађењу закљученим са извођачем радова, којим је предвиђена могућност извођења вишкова и непредвиђених радова.

Осим наведеног, недостаци из основа којих се тражи накнада штете, не односе се на чињенице које су тужитељу биле познате а да их није саопштио туженом па, по налажењу овог суда, овдје нема мјеста примјени члана 617. ЗОО, јер нема одговорности тужитеља која би повлачила губитак његовог права позивања на преклузивне рокове из чланова 615. ЗОО. И чињеница да је тужени са извођачем радова сачинио рекапитулацију-резиме којим је прихватио све изведене радове (уговорене, вишкове и накнадне) и обавезао се све те радове извођачу платити упућује на логичан закључак, да је извођач радова имао сагласност туженог за одступање од пројекта и за извођење повећаног обима радова.

Код оваквог стања ствари, има се узети да у извршеним радовима који су предмет наведеног уговора о дјелу, нема недостатака и да тужени нема право на накнаду штете у односу на тужитеља, по траженим основима.

Стоје наводи ревизије да тужитељ није у складу са одредбом члана 3. уговора обезбједио писмену сагласност туженог и извођење накнадних и вишкова радова одобрио тек по пријему његове писане сагласности. Међутим, непосредним договарањем туженог, извођача радова и тужитеља, као и закључењем Анекса уговора и потписивањем рекапитулације – резимеа, саниран је наведени пропуст тужитеља па се тужени не може са основом позивати на исти у ревизији.

На крају, нижестепени судови су правилно судили када су закључили да, и у случају да је тужитељ изгубио право да се позове на рокове из члана 615. ЗОО (а није), тужени није доказао основ ни висину противтужбеног захтјева. Наиме, поменути вјештак је нашао да је извођач радова за сваку ставку уграђеног материјала, као и накнадне и непредвиђене радова извршио обрачун и да је све изведене радове потписао надзорни орган у грађевинској књизи а на коначком „папиру обрачуна“, своју сагласност и потпис дао је и тужени. Међутим, тужени осим што је приговорио налазу вјештака, није тражио да се вјештак изјасни о наводима поменутог свједока - да су због квалитета изградње објекта изведени неки радови који нису предвиђени у понуди, као ни о томе у чему се састоји штета за коју тужени тврди да је проузрокована непрдржавањем уговора од стране тужитеља (на њему је терет доказивања чињеница на којем темељу противтужбени захтјев), а наводи из противтужбе у погледу врсте и обима тих радова, сами по себи, не представљају правно релевантан доказ о основу и висину противтужбеног захтјева. Зато су нижестепени судови правилно судили када су и по овом основу - примјеном процесног правила о тетету доказивања (члан 7. и члан 123. ЗПП) одбили противтужбени захтјев туженог, за што су дали ваљане разлоге, које прихвата и овај суд.

Другостепени суд је оцијенио жалбене наводе и за своју одлуку о томе је дао јасне, и на утврђеном чињеничном стању засноване разлоге, па се ревизиони наводи да побијана пресуда не садржи разлоге о одбијању жалбе туженог, не могу прихватити основаним. Остали наводи ревизије односе се на чињенично стање, што не представља ревизиони разлог према изричитој забрани у одредби члана 240. став 2. ЗПП.

Из наведених разлога, а на основу одредбе члана 248. ЗПП ревизија туженог је одбијена у односу на одбијајући дио противтуженог захтјева туженог.

Насупрот наведеном, ревизија у односу на усвајајући дио одлуке о тужбеном захтјеву тужитеља, није дозвољена.

Одредбом члана 237. став 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Српске“, број 58/03 до 61/13, даље: ЗПП) прописано је да ревизија није дозвољена ако вриједност побијаног дијела правоснажне пресуде не прелази 30.000,00 КМ, а у привредним споровима 50.000,00 КМ, како слиједи из одредбе члана 49. Закона о измјенама и допунама Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Српске“, број 61/13). Према ставу 3. овог члана у случајевима у којима ревизија није дозвољена према одредби става 2. овог члана, странке могу поднијети ревизију против другостепене пресуде ако одлука о спору зависи од рјешења неког материјално правног или процесно правног питања важног за обезбјеђење јединствене примјене права и равноправности свих у његовој примјени, а нарочито у случајевима прописаним у члану 237. став 3. тачке 1. до 3. ЗПП.

Како се предметна парница води по два захтјева против различитих тужених: захтјев тужитеља против туженог и захтјев туженог против тужитеља, дозвољеност ревизије се цијени према вриједности побијаног дијела правоснажне пресуде по тужбеном и противтужбеном захтјеву.

Другостепеном пресудом која се побија ревизијом жалба туженог је одбијена и потврђена је првостепена пресуда којом је усвојен тужбени захтјев тужитеља у износу од 4.716,00 КМ са законском затезном каматом од 30.8.2013. године (чији износ у смислу одредбе члана 316. ЗПП није од значаја за оцјену дозвољености ревизије), и тај износ у којем је усвојен захтјев тужитеља у смислу одредбе члана 237. став 2. ЗПП представља вриједност побијаног дијела другостепене пресуде, којим је одлучено о тужбеном захтјеву.

Како вриједност побијаног дијела правоснажне пресуде по тужби тужитеља не прелази износ од 30.000,00 КМ, сагласно одредби члана 237. став 2. ЗПП ревизија туженог у односу на усвајући дио одлуке о тужбеном захтјеву тужитеља, није дозвољена.

У изјављеној ревизији тужени није тражио одлучивање по ревизији у смислу одредбе члана 237. став 3. и став 4. ЗПП, па тиме ни по овим законским одредбама нема мјеста одлучивању по ревизији у односу на усвајући дио одлуке о тужбеном захтјеву тужитеља. Зато је ревизија у овом дијелу одбачена на основу одредбе члана 247. став 4. ЗПП, у вези са чланом 237. став 2., 3. и 4. истог закона.

Како су у одговору на ревизију поновљени наводи које је тужитељ истицао и у току поступка, предузимање ове правне радње (која није утицала на исход спора) није било нужно за вођење ове парнице, због чега је примјеном одредбе члана 387. став 1. ЗПП одбијен захтјев тужитеља за накнаду трошкова на име па састава одговора на ревизију у износу од 1.053,00 КМ.

Предсједник вијећа
Биљана Томић

Тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић